

ОСОБЛИВОСТІ КОШТОРИСНОГО ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

© 2014 ЛИСЯК Л. В., ДУБОВСЬКА О. В.

УДК 336.531.1:37

Лисяк Л. В., Дубовська О. В. Особливості кошторисного планування видатків закладів загальної середньої освіти та напрями його вдосконалення

Метою статті є узагальнення особливостей кошторисного планування видатків закладів загальної середньої освіти та обґрунтування напрямів його вдосконалення. Обґрунтована актуальність визначення оптимальних обсягів фінансових ресурсів, які б забезпечували не тільки поточне утримання закладів, але й максимальну ефективність функціонування та високу результативність впровадження освітньої діяльності й надання якісних освітніх послуг для їх споживачів. Розглянуто особливості кошторисного планування видатків закладів загальної середньої освіти. Охарактеризовано склад і структуру кошторису доходів і видатків загальноосвітнього навчального закладу. Розглянуто основні показники для планування розміру витрат закладу та порядок розрахунків до видаткової частини кошторису за кодами економічної класифікації видатків як за поточними, так і за капітальними видатками. Особливу увагу приділено розрахункам видатків на оплату праці працівників загальноосвітнього навчального закладу. Розглянуто особливості складання тарифікаційного списку та штатного розпису. Визначено проблемні питання застосування кошторисного методу планування видатків закладів загальної середньої освіти. Запропоновано напрями вдосконалення планування видатків на основі використання показників результативності діяльності загальноосвітнього навчального закладу.

Ключові слова: загальноосвітній навчальний заклад, кошторис доходів і видатків, планування за кодами економічної класифікації, тарифікаційний список, штатний розпис, показники результативності.

Формул: 1. Бібл.: 8.

Лисяк Любов Валентинівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Дніпропетровська державна фінансова академія (вул. Аржанова, 12, Дніпропетровськ, 49083, Україна)

E-mail: Lisyak_Lubov@mail.ru

Дубовська Олена Володимирівна – здобувач, кафедра фінансів, Дніпропетровська державна фінансова академія (вул. Аржанова, 12, Дніпропетровськ, 49083, Україна)

E-mail: dubovskaya.dfa@gmail.com

УДК 336.531.1:37

UDC 336.531.1:37

Лисяк Л. В., Дубовская Е. В. Особенности сметного планирования расходов учреждений общего среднего образования и направления его усовершенствования

Lysyak L.v V., Dubovs'ka O. V. Characteristics of Planning of Estimated Costs in the Institutions of Compulsory Education and Directions for its Improvement

Целью статьи является обобщение особенностей сметного планирования расходов для учреждений общего среднего образования и обоснование направлений его совершенствования. Обоснована актуальность определения оптимальных объемов финансовых ресурсов, обеспечивающих не только текущее содержание учреждений, но и максимальную эффективность функционирования, высокую результативность внедрения образовательной деятельности и предоставления качественных образовательных услуг для их потребителей. Рассмотрены особенности сметного планирования расходов учреждений общего среднего образования. Охарактеризованы состав и структура сметы доходов и расходов общеобразовательного учебного заведения. Рассмотрены основные показатели для планирования размера расходов учреждения и порядок расчетов в расходной части сметы по кодам экономической классификации расходов как по текущим, так и по капитальным расходам. Особое внимание уделено расчетам расходов на оплату труда работников общеобразовательного учебного заведения. Рассмотрены особенности составления тарификационного списка и штатного расписания. Определены проблемные вопросы применения сметного метода планирования расходов для учреждений общего среднего образования. Предложены направления совершенствования планирования расходов на основе показателей результативности деятельности общеобразовательного учебного заведения.

The article is aimed at summarizing of characteristics of planning of estimated costs for institutions of compulsory education and substantiation of directions for its improvement. Relevance of defining the optimal amounts of financial resources, to ensure not only the current maintenance of institutions but also their maximum performance, high efficiency of implementation of educational activities and provision of quality educational services for the users, was substantiated. Characteristics of planning of estimated costs for institutions of compulsory education were considered. Composition and structure of the estimates of income of compulsory education institutions have been described. The main indicators for costs planning of an institution as well as payment terms in the expenditures section of an estimate, according to codes of the economic classification on both current and capital expenditures, were considered. Special attention was given to calculation of labor costs for an institution of compulsory education. Peculiarities of composing a tariff list and a staffing were also considered. Problematic issues of implementing the planning of estimated costs for compulsory education institutions have been allocated. Directions for improving the costs planning on the basis of performance indicators of institution of compulsory education have been proposed.

Ключевые слова: общеобразовательное учебное заведение, смета доходов и расходов, планирование по кодам экономической классификации, тарификационный список, штатное расписание, показатели результативности.

Key words: institution of compulsory education, estimates of income and expenditure, planning by codes of economic classification, tariff list, staffing, performance indicators.

Формул: 1. Библ.: 8.

Formulae: 1. Bibl.: 8.

Лисяк Любовь Валентиновна – доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой финансов, Днепропетровская государственная финансовая академия (ул. Аржанова, 12, Днепропетровск, 49083, Украина)

E-mail: Lisyak_Lubov@mail.ru

Дубовская Елена Владимировна – соискатель, кафедра финансов, Днепропетровская государственная финансовая академия (ул. Аржанова, 12, Днепропетровск, 49083, Украина)

E-mail: dubovskaya.dfa@gmail.com

Lysyak Liubov V. – Doctor of Science (Economics), Professor, Head of the Department of Finance, Dnipropetrovsk State Finance Academy (vul. Arzhanova, 12, Dnipropetrovsk, 49083, Ukraine)

E-mail: Lisyak_Lubov@mail.ru

Dubovs'ka Olena V. – Applicant, Department of Finance, Dnipropetrovsk State Finance Academy (vul. Arzhanova, 12, Dnipropetrovsk, 49083, Ukraine)

E-mail: dubovskaya.dfa@gmail.com

У сучасних умовах підвищення уваги до ролі освіти та діяльності загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ), фінансування яких здійснюється переважно з місцевих бюджетів, надзвичайно важливим є визначення оптимальних обсягів фінансових ресурсів, які б забезпечували не тільки поточне утримання закладів, але й максимальну ефективність функціонування та високу результативність впровадження освітньої діяльності та надання якісних освітніх послуг для їх споживачів.

Питанням удосконалення планування та фінансування витрат на освіту присвячені праці видатних вітчизняних науковців, зокрема: Т. Боголіб [1], Я. Бучковської [2], В. Федосова [3], І. Каленюк [5] та інших. Більшість з них присвятили увагу проблемам фінансового забезпечення розвитку освітньої галузі в цілому або питанням планування та фінансування видатків для забезпечення діяльності закладів вищої освіти. Водночас, проблемні питання планування обсягів видатків для забезпечення діяльності ЗНЗ практично не розглядаються, хоча в сучасних умовах розвитку освітньої галузі вони потребують змістовного дослідження та пошуку шляхів удосконалення.

Метою статті є узагальнення особливостей кошторисного планування видатків закладів загальної середньої освіти та обґрунтування напрямів його вдосконалення.

Основним документом, який надає повноваження ЗНЗ, як бюджетній установі, щодо отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання ним своїх функцій та досягнення цілей, поставлених на рік, є кошторис. Відповідно до Бюджетного Кодексу України, кошторис – основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподілу бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень [4]. З метою економії бюджетних коштів ЗНЗ не повинні здійснювати витрати, які не передбачені кошторисом закладу, або витратити більше, ніж передбачено асигнуваннями.

Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ (далі – Порядок) було затверджено ще у 2002 р. [7], але майже кожен рік окремими постановами Кабінету Міністрів України до нього вносилися зміни. Відповідно до цього Порядку на підставі показників лімітної довідки про бюджетні асигнування, яка надається ЗНЗ головним розпорядником бюджетних коштів, формується кошторис доходів і видатків. Таким чином, лімітна довідка про бюджетні асигнування встановлює граничні суми видатків, які може здійснити ЗНЗ протягом бюджетного періоду для виконання основних функцій, та зокрема встановлює помісячні обсяги асигнувань з таких найважливіших напрямів витрат, як оплата праці, оплата комунальних послуг та енергоносіїв, видатки розвитку.

Форма кошторису затверджується Міністерством фінансів, а сам кошторис ЗНЗ має такі складові частини:

- ✦ *загальний фонд*, у якому відображається обсяг надходжень із загального фонду бюджету та розподіл видатків за повною економічною класифікацією видатків бюджету на виконання бюджетною установою основних функцій;
- ✦ *спеціальний фонд*, що містить обсяг надходжень із спеціального фонду бюджету на конкретну мету та їх розподіл за повною економічною класифікацією видатків бюджету на здійснення відповідних видатків згідно із законодавством, а також на реалізацію пріоритетних заходів, пов'язаних з виконанням установою основних функцій.

Кошторис доходів і видатків складається на календарний рік і передбачає наявність доходної та видаткової частини. У доходній частині кошторису вказуються обсяги бюджетних асигнувань із загального фонду бюджету та обсяги надходжень зі спеціального фонду бюджету, які передбачається спрямовувати на покриття відповідних витрат ЗНЗ. Надходження коштів зі спеціального фонду бюджету, у свою чергу, складаються із надходжень від плати за послуги, що надаються ЗНЗ згідно із законодавством (плата за послуги, надходження від додаткової (господарської) діяльності, плати за оренду майна, надходжень від реалізації в установленому порядку майна) та інших джерел власних надходжень (благодійних внесків, грантів та дарунків, коштів від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, інших надходжень).

У видатковій частині кошторису зазначається загальна сума видатків ЗНЗ з розподілом їх за кодами економічної класифікації видатків (КЕКВ) як за загальним, так і за спеціальним фондом. Крім того, видатки розмежовуються на поточні видатки, тобто видатки на поточну діяльність ЗНЗ (оплата праці, нарахування на оплату праці, придбання товарів і послуг та інші) та капітальні видатки, тобто видатки на капітальні вкладення (придбання обладнання і предметів довгострокового користування, капітальний ремонт). Розрахунок сум видатків ЗНЗ здійснюється з урахуванням планових показників обсягів роботи закладу та фактичного виконання показників кошторису за попередній рік. Обсяг видатків, пов'язаних з основною діяльністю ЗНЗ, розраховується на підставі норм або витрат на розрахункову одиницю, якою найчастіше служить один учень або вихованець. Норми витрат, у свою чергу, поділяються на натуральні (матеріальні) та грошові (вартісні). Натуральні норми витрат відображають витрачання матеріальних цінностей у натуральному вираженні на одиницю виміру (денні норми харчування на одну дитину, норми витрат м'яких засобів на 1кг сухої білизни і т. ін.). Грошові норми витрат відображають матеріальні норми у грошовому вираженні (сума видатків на харчування, придбання медикаментів у школі-інтернаті тощо).

Невід'ємну частину кошторису ЗНЗ становить план асигнувань загального фонду бюджету, тобто помісячний розподіл бюджетних асигнувань, затверджених у загальному фонді кошторису за скороченою формою економічної класифікації видатків бюджету, який регла-

ментує протягом бюджетного періоду взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів відповідно до зазначених зобов'язань.

Основними показниками при плануванні розміру витрат ЗНЗ є кількість учнів та кількість класів. Оскільки календарний рік, на який складається кошторис, не збігається з навчальним роком, виникає потреба у розрахунку середньорічних показників кількості класів або учнів за такою формулою:

$$K_{cp} = \frac{K_1 \cdot 8 + K_2 \cdot 4}{12},$$

де K_{cp} – середньорічна кількість класів, або учнів;
 K_1 – кількість класів, або учнів станом на 1 січня;
 K_2 – кількість класів, або учнів станом на 1 вересня.

Особлива увага при здійсненні розрахунків за поточними видатками надається видаткам на оплату праці та нарахуванням на неї, оскільки залежно від типу закладу вони становлять в середньому від 60% до 90% загальної суми видатків. Перед виконанням розрахунків фонду заробітної плати складаються тарифікаційні списки та штатні розписи установи обов'язково станом на 1 січня та 1 вересня планового року, а також на інші відповідні дати, якщо планується підвищення розмірів посадових окладів, або інших виплат.

Тарифікаційний список складається у вигляді таблиці, яка містить в собі таку обов'язкову інформацію про кожного з педагогічних працівників, медичних робітників та бібліотекарів, що працюють у ЗНЗ: прізвище, ім'я, по батькові; посада, предмет викладання; освіта (коли і який навчальний заклад закінчено та спеціальність за дипломом); стаж роботи, який дає право виплату надбавки за вислугу років для педагогічних працівників, медичних робітників та бібліотекарів; наявність звання; категорія; тарифний розряд; рік останньої атестації та відомості про проходження курсів підвищення кваліфікації; розмір посадового окладу на місяць; назва та розмір підвищень до посадового окладу; кількість годин роботи на тиждень; заробітна плата за посадовими окладами; розміри доплат за: перевірку зошитів, класне керівництво, завідування кабінетом, книжковий фонд шкільних підручників та інші види доплат; розміри доплат за вислугу років для педагогічних працівників, медичних робітників та бібліотекарів; інші відомості, які можуть вплинути на розмір заробітної плати працівників ЗНЗ; розмір заробітної плати на місяць кожного окремого працівника та всього по закладу.

Штатний розпис ЗНЗ складається також у вигляді таблиці, але вона містить в собі загальну інформацію про всіх працівників, що працюють у ЗНЗ: назва структурного підрозділу та посади; кількість штатних посад; тарифний розряд; розмір посадового окладу на місяць; назва та розмір підвищень до посадового окладу; назва та розмір надбавок до посадового окладу; назва та розмір доплат до посадового окладу; фонд заробітної плати на місяць за кожною окремою посадою та всього по закладу.

Формування штатів проводиться з урахуванням типу ЗНЗ, контингенту учнів, кількості класів або груп вихованців, режиму роботи закладу, площі і санітарно-

го стану приміщень, будівель і споруд тощо. Посадові оклади працівників визначаються за розрядами Єдиної тарифної сітки [8] та встановлюються керівником ЗНЗ на основі діючих кваліфікаційних вимог і схем тарифних розрядів [6].

Для перевірки обґрунтованості видатків за КЕКВ 2110 «Оплата праці» розрахунок фонду заробітної плати до кошторису ЗНЗ має містити в собі такі мінімально обов'язкові складові: кількість педагогічних ставок, штатних одиниць керівних працівників, адміністративно-господарського, навчально-допоміжного персоналу, вихователів, спеціалістів, робітників, молодшого обслуговуючого персоналу та розрахунки фонду оплати праці за кожною з цих груп; розрахунки виплат за вислугу років і матеріальної допомоги на оздоровлення педагогічним і медичним працівникам та бібліотекарям, виплат щорічної грошової винагороди за сумлінну працю та зразкове виконання професійних обов'язків педагогічним працівникам; розрахунок оплати за роботу у святкові дні та в нічний час; розрахунок сум індексації заробітної плати; розрахунок сум оплати перших п'яти днів з тимчасової непрацездатності; розрахунок сум преміальних виплат.

Разом з розрахунками фонду оплати праці потрібно навести розрахунок видатків за КЕКВ 2120 «Нарахування на оплату праці», враховуючи кількість інвалідів, які працюють у закладі та суми, необхідні для виплати допомоги з тимчасової непрацездатності.

Наступною вагомою складовою поточних видатків на утримання ЗНЗ являються видатки на «Використання товарів і послуг» (КЕКВ 2200), у тому числі:

1) видатки на «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» (КЕКВ 2210), які передбачають такі основні видатки ЗНЗ, як придбання: канцелярського та письмового приладдя, паперу, свідоцтв, грамот, класних журналів, медалей, стендів, періодичних та інших видань, підручників і книг; матеріалів, обладнання, меблів, малоцінних предметів, інвентарю та інструментів для господарської діяльності; комплектувальних виробів і деталей для ремонту всіх видів обладнання, витратних та інших матеріалів до комп'ютерної та оргтехніки, реактивів, хімікатів для навчального процесу; постільної білизни, рушників, спортивної форми та взуття, одягу та м'якого інвентарю дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, штор та занавісок, килимів та килимових доріжок, матраців; пально-мастильних матеріалів, запчастин до транспортних засобів. Планування більшості цих видатків, як правило, здійснюється на основі затверджених натуральних норм витрат на одного учня (вихованця) або на один клас, а у разі їх відсутності, – на основі фактичних витрат за попередній період. Крім того, окремими нормами передбачено планування деяких витрат для здійснення господарської діяльності (придбання палива і мастильних матеріалів, м'якого інвентарю, миючих засобів тощо);

2) видатки на «Медикаменти та перев'язувальні матеріали» (КЕКВ 2220), які передбачають видатки на придбання лікарських засобів та препаратів, медикаментів, дезінфекційних засобів та виробів медичного призначення. Планування видатків за цим кодом здійснюється за

встановленими нормами, виходячи із середньорічної кількості учнів (вихованців) закладу, які повинні бути забезпечені медикаментами, планової кількості днів перебування у закладі та фактичної потреби в залежності від типу ЗНЗ;

3) видатки на «Продукти харчування» (КЕКВ 2230), які передбачають видатки на придбання продуктів харчування та/або оплату послуг з харчування для ЗНЗ згідно з чинним законодавством. Планування видатків за цим кодом передбачається в обов'язковому порядку в початкових школах та по школах, які мають групи подовженого дня, а також у школах-інтернатах. Розрахунок видатків здійснюється з урахуванням залишків продуктів харчування на складі, середньорічної кількості учнів (вихованців) закладу, які повинні бути забезпечені харчуванням, грошових або натуральних норм на харчування та кількості днів харчування. Особливу увагу плануванню видатків на медикаменти та продукти харчування приділяють у закладах з цілодобовим перебуванням дітей;

4) видатки на «Оплату послуг (крім комунальних)» (КЕКВ 2240), які переважно передбачають видатки ЗНЗ на оплату послуг сторонніх фахівців: обробка інформації, охорона, сигналізація, страхування приміщень та майна; установка та повірка лічильників; транспортні послуги та послуги з поточного ремонту та технічного обслуговування обладнання, систем пожежогасіння, охоронної сигналізації, вентиляції, внутрішніх і зовнішніх мереж тепло-, водо-, електро-, газопостачання та водовідведення, оплата поточного ремонту будівель, приміщень тощо; послуги з перезарядки вогнегасників і картриджів, оплата послуг з установки телефонів та надання фіксованого телефонного зв'язку, електронної пошти тощо; інших послуг, передбачених законодавством. Планування цих видатків здійснюється переважно на основі фактичних витрат за попередній рік;

5) «Видатки на відрядження» (КЕКВ 2250), які передбачають видатки на оплату: проїзду, добових, вартості проживання під час службових відряджень; придбання службових проїзних квитків та оплату проїзду за маршрутними листами. Планування цих видатків здійснюється у разі потреби, відповідно до вимог чинного законодавства;

6) видатки на «Оплату комунальних послуг та енергоносіїв» (КЕКВ 2270), які передбачають видатки на оплату: послуг теплопостачання, водопостачання і водовідведення, за електроенергію та природний газ, інших енергоносіїв. За відсутності приладів обліку планування цих видатків здійснюється прямим розрахунком, виходячи із встановлених норм витрат, зовнішньої кубатури та площі приміщень, а при наявності лічильників, відповідно до натуральних показників фактичного споживання за попередні періоди, а також затверджених тарифів та порядку розрахунків за спожиті енергоносії.

До основних капітальних видатків на утримання ЗНЗ відносяться видатки на:

1) «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» (КЕКВ 3110), які передбачають видатки на оплату: придбання предметів, обладнання та інвентарю довгострокового користування (меблів, приладів, килимів, штор, які відповідно до законодавства

належать до основних засобів, оргтехніки, комп'ютерної техніки, спортивного обладнання, протипожежного приладдя, обладнання для їдалень тощо); видатки на поповнення бібліотечних фондів, придбання та випуск підручників для бібліотечних фондів. Розміри капітальних видатків на придбання обладнання, предметів та інвентарю довгострокового користування визначаються головними розпорядками коштів з урахуванням наявного обладнання та стану його експлуатації;

2) «Капітальний ремонт» (КЕКВ 3130). За цією категорією видатки здійснюються на підставі договорів та складених кошторисів на капітальний ремонт, а саме: капітальний ремонт автомобілів та обладнання, систем водопостачання, газопостачання, каналізації, кондиціонування, пожежної охорони тощо; видатки на придбання будівельних матеріалів за рахунок коштів, що передбачаються на капітальний ремонт інших об'єктів і використовуються в процесі ремонтних робіт; виготовлення проектно-кошторисної документації на капітальний ремонт та виконання супровідних робіт, які відповідно до державних будівельних норм є складовою частиною загальної вартості зазначених робіт. Планування асигнувань на капітальний ремонт здійснюються головними розпорядками бюджетних коштів на основі дефектних актів (переліку робіт, що підлягають першочерговому виконанню) та технічної документації. Обов'язковою умовою виділення коштів на капітальний ремонт є наявність проектно-кошторисної документації.

Отже, розрахунки більшості видатків до кошторису ЗНЗ здійснюються відповідно до затверджених натуральних або грошових норм, що, на перший погляд, не повинно викликати ніяких нарікань та сумнівів. Насправді ж планування видатків на утримання ЗНЗ дуже часто залежить від суми видатків попереднього року з деякою поправкою на зростання цін, тобто тим ЗНЗ, які мали у попередньому році у своєму кошторисі незначні суми за деякими КЕКВ, практично нереально їх значно збільшити, навіть у зв'язку із суттєвими змінами в обсягах роботи закладу, адже для цього ці кошти потрібно забрати в інших ЗНЗ, які фінансуються з того ж бюджету. За чинних вимог до планування доходів та видатків ЗНЗ жоден заклад не зацікавлений у економії бюджетних коштів. Адже чим менше буде виділено коштів з бюджету, тим більше керівнику закладу потрібно буде активізувати роботу з батьками, здійснювати пошук спонсорів або іншої благодійної допомоги задля функціонування закладу. При цьому ніяким чином не враховуються результати діяльності закладу, крім того, часто саме недоліки в роботі керівника можуть стати запорукою виділення додаткових коштів (на погашення кредиторської заборгованості за товари та послуги або виділення коштів на усунення наслідків аварійної ситуації в експлуатації систем енергопостачання тощо).

Тому ми вважаємо, що поряд з кошторисним методом фінансування ЗНЗ, коли планування фінансових ресурсів здійснюється на основі розрахункових нормативів і залежить здебільшого тільки від обсягів роботи закладу, потрібно використовувати та розвивати методи фінансування, які враховують результативні показники

діяльності, що дасть змогу чітко показати ефективність використання бюджетних коштів за допомогою аналізу співвідношення досягнутих результатів діяльності та витрат ЗНЗ.

Стосовно показників результативності діяльності ЗНЗ та ефективності виконання закладом функцій, покладених на нього, ми вважаємо, що вони повинні бути розроблені окремо для кожного типу закладу, оскільки не можна порівнювати між собою показники результативності діяльності наприклад, школи, ліцею або школи-інтернату. Незважаючи на те, що всі ці заклади надають послуги в галузі загальної середньої освіти, при цьому вони мають різні цілі, мету, завдання та засоби їх досягнення. Крім того, для більшої ефективності та наочності ці показники діяльності можна поділити на певні групи, зокрема:

- ✦ показники витрат діяльності, тобто показники, які визначають кількісні обсяги та структуру ресурсів для забезпечення діяльності ЗНЗ (кількість класів, кількість учнів (вихованців), кількість навчальних годин (педагогічного навантаження), кількість ставок (чисельність осіб) педагогічного та іншого персоналу тощо);
- ✦ показники кінцевого продукту діяльності, тобто показники, які визначають кількісні кінцеві результати діяльності закладу (кількість випускників);
- ✦ показники ефективності діяльності, тобто показники, які визначають продуктивність використання ресурсів для досягнення показників кінцевого продукту (вартість навчання одного учня або вартість утримання одного вихованця на рік, вартість діто-дня, вартість утримання однієї штатної одиниці, кількість учнів на одного вчителя тощо);
- ✦ показники якості діяльності, тобто показники, які визначають якісні результати діяльності закладу (кількість випускників, які закінчили заклад з відзнакою, кількість вихованців спеціальних або санаторних закладів освіти, яких за результатами корекції психофізичного розвитку або необхідного лікування було переведено до загальноосвітніх шкіл, результати зовнішнього незалежного оцінювання тощо).

ВИСНОВКИ

Отже, використання методу планування фінансового забезпечення діяльності ЗНЗ з урахуванням досягнутих результатів, на відміну від кошторисно-нормативного планування може мати значні переваги, оскільки дозволить відійти від практики планування витрат на наступний бюджетний рік на основі показників попереднього періоду і фінансування закладів за залишковим принципом, тим самим підвищить відповідальність керівників закладів за ефективність використання бюджетних коштів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Боголіб Т. М.** Бюджетне фінансування освіти у Російській імперії / Т. М. Боголіб // Економічний вісник університету : зб. наук. пр. / Переяславль-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. – 2011. – Вип.17/2. – С. 169 – 174.

2. **Бучковська Я. Г.** Проблеми фінансування освіти в Україні / Я. Г. Бучковська // Наука й економіка. – 2010. – № 2 (18). – С. 20 – 24.

3. Бюджетна система : підруч. / За наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К. : Центр навчальної літератури ; Тернопіль : Економічна думка, 2012. – 871 с.

4. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // ВВРУ. – 2010. – № 50-51. – ст. 572 (зі змінами і доповненнями).

5. **Каленюк І. С.** Економіка освіти : навч. посіб. / І. С. Каленюк. – К. : Знання України, 2003. – 316 с.

6. Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ : Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 р. № 557 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>

7. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>

8. Про оплату працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 36. – Ст. 1699.

REFERENCES

Boholib, T. M. "Biudzhetne finansuvannia osvity u Rosiiskii imperii" [State funding of education in the Russian Empire]. *Ekonomichnyi visnyk universytetu*, no. 17/2 (2011): 169-174.

Buchkovska, Ya. H. "Problemy finansuvannia osvity v Ukraini" [Problems of financing education in Ukraine]. *Nauka i ekonomika*, no. 2 (18) (2010): 20-24.

Biudzhetna sistema [The budget system]. K.; Ternopil: Tsentr uchbovoi literatury; Ekonomichna dumka, 2012.

Kalenyuk, I. S. *Ekonomika osvity* [Economics of Education]. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2003.

[Legal Act of Ukraine] (2010).

[Legal Act of Ukraine] (2005). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>

[Legal Act of Ukraine] (2002). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>

[Legal Act of Ukraine] (2002).